

Zarząd Powiatu Lubaczowskiego

**RAPORT O WYNIKACH
REALIZACJI POWIATOWEGO
PROGRAMU USUWANIA
WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST ZA 2019 ROK**

Lubaczów, luty 2020 r.

Opracowano

**W Wydziale Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska w Starostwie Powiatowym
w Lubaczowie**

Opracował

Bogdan Skibiński

Naczelnik Wydziału Rolnictwa,
Leśnictwa i Ochrony Środowiska

Marta Furgała

Wydział Rolnictwa,
Leśnictwa i Ochrony Środowiska

Zatwierdzam

Zenon Swatek

Przewodniczący Zarządu Powiatu w Lubaczowie

Spis Treści

I. Wstęp	4
1.1. Założenia Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest	4
1.2. Cele Powiatowego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla powiatu lubaczowskiego na lata 2013-2032	6
1.3. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032	7
1.4. Wojewódzki program usuwania azbestu na lata 2009-2032	8
1.5. Zakładka tematyczna	9
II. Szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzkie	10
III. Klasyfikacja wyrobów azbestowych	11
IV. Baza azbestowa	15
4.1. Portal GeoAzbest	15
V. Składowanie odpadów azbestowych	17
5.1. Składowisko odpadów azbestowych w powiecie lubaczowskim	18
VI. Zinwentaryzowane wyroby azbestowe na terenie poszczególnych gmin	20
VII. Wyniki realizacji programu w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego	21
VIII. Podsumowanie	32
XI. Spis tabel	36
IX. Spis wykresów	37

I. Wstęp

1.1. Założenia Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Raport, którego obowiązek sporządzenia wynika z zapisów „Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032”. Dokument ten stanowi przegląd czynności i zadań zrealizowanych przez samorząd, instytucje oraz właścicieli wyrobów zawierających azbest w okresie sprawozdawczym, tj. w roku 2019 i jest piątym raportem z realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013 – 2032. Pierwszy raport obejmował lata 2013-2014, kolejne raporty dotyczyły lat 2015, 2016, 2017 oraz 2018.

Powiatowy Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032, został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Lubaczowie Nr XXXIII/258/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. Powyższy dokument jest zgodny z **Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**, przyjętym Uchwałą Nr 39/2010 przez Radę Ministrów dnia 15 marca 2010 roku oraz **Wojewódzkim Programem usuwania azbestu na lata 2009-2032**.

Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest zadaniem długotrwałym ze względu na ich dużą ilość, a także wysokość potrzebnych środków finansowych. Szacuje się, że do przeprowadzenia tego procesu niezbędny będzie okres ok. 20 lat. Wymaga, więc określonej strategii postępowania.

Powiatowy Program usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być integralną częścią krajowego planu gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi oraz programu ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim. Przy założeniu usuwania wyrobów azbestowych do końca 2032 r. podzielono okres 20 lat na cztery pięcioletnie podokresy:

- I okres obejmujący lata 2013 – 2017
- II okres obejmujący lata 2018 – 2022,
- III okres obejmujący lata 2023 – 2027.
- IV okres obejmujący lata 2028 - 2032

W realizacji Programu zwracać się będzie uwagę na obszary, w których azbest musi być usuwany lub unieszkodliwiany. Obszary te dotyczą:

- ograniczenia uciążliwości wyrobów użytkowanych od dawna,
- unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, których stan techniczny nie pozwala na dalsze użytkowanie,

- unieszkodliwiania odpadów azbestowych znajdujących się na drogach i placach należących do podmiotów gospodarczych i innych jednostek.

W Programie przyjęto następujące założenia:

- w Polsce około 85% azbestu znajduje się w wyrobach budowlanych,
- usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest działalnością remontowo – budowlaną i powinna przynieść znaczne ożywienie gospodarcze w dziedzinie budownictwa i produkcji materiałów budowlanych,
- dla podniesienia rangi Programu oraz jego właściwego przedstawiania w mediach publicznych, duże znaczenie – również inspirujące – mieć będzie finansowanie z budżetu państwa,
- powinien powstać rynek usług kredytowo – bankowych dla obsługi nowych klientów z atrakcyjnymi ofertami dla mniej zamożnych właścicieli obiektów budowlanych,
- powstaną znaczne dochody z podatków i opłat z tytułu usuwania wyrobów zawierających azbest, a także składowania ich jako odpadów,
- ze względu na planowany wzrost miejsc pracy uzasadnionym staje się postulowanie wsparcia ze środków Funduszu Pracy np. w formie dofinansowania szkoleń, refundacji opłat na rzecz ZUS i inne,
- konieczność dostosowania się do wymagań dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących azbestu; podejmowanie działań w celu pozyskania wsparcia z funduszy UE,
- nadrzędne znaczenie ma ograniczenie wzrastającej ilości zachorowań i zgonów w Polsce, wywoływanych szkodliwością azbestu; potrzeba ochrony zdrowia i życia ludności zasadnym czyni skierowanie środków z funduszy ekologicznych na wsparcie Programu, według zasad obowiązujących aktualnie, a także tworzonych w przyszłości.

W opracowaniu pominięto koszty usunięcia drobnych wyrobów zawierających azbest, znajdujących się poza budownictwem, ze względu na:

- ✓ niewielką ilość tych wyrobów, w stosunku do ogólnej masy wyrobów do usunięcia,
- ✓ obligatoryjne zobowiązania właścicieli przedmiotów zawierających azbest, a także firm zajmujących się wymianą i usuwaniem zużytych wyrobów do podporządkowania się ogólnym przepisom w tym zakresie,
- ✓ przyjęcie założenia, że usunięcie zużytych, drobnych wyrobów zawierających azbest, w każdym przypadku dokonywane jest na koszt właściciela, nie wymaga więc ani dodatkowych kosztów, ani sposobów finansowania.

1.2. Cele Powiatowego Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla powiatu lubaczowskiego na lata 2013-2032

Głównym celem realizacji „Powiatowego Programu” jest usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie Powiatu, likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Powiatowy Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla powiatu lubaczowskiego na lata 2013 -2032 jest zgodny z dokumentami wyższego rzędu, zarówno z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 jak i Wojewódzkim Programem usuwania azbestu na lata 2009-2032.

Nadrzędnym długoterminowym celem „Programu...” jest eliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców powiatu lubaczowskiego spowodowanych azbestem.

Celem Programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia terytorium powiatu lubaczowskiego z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- spowodowanie działań zmierzających do sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i stworzenie warunków do spełnienia wymogów ochrony środowiska w określonym horyzoncie czasowym,
- stworzenie możliwości do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Powyższe cele będą realizowane poprzez następujące zadania:

- prowadzenie szerokiej działalności edukacyjnej i szkoleniowej dotyczącej tematyki azbestowej,
- działalność informacyjno – popularyzacyjną dotyczącą bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, a także ich usuwania i oczyszczania terenu gminy z azbestu,
- opracowanie i prowadzenie systemu informacji umożliwiającego stały i systematyczny monitoring realizacji „Programu...” przez cały 20–letni okres jego realizacji.

W programie zawarte zostały:

- ilości wyrobów oraz ich rozmieszczenie na terenie powiatu lubaczowskiego,
- przewidywaną ilość odpadów zawierających azbest koniecznych do składowania aktualnego w okresach krótkoterminowych i długoterminowych,

- propozycje działań organizacyjnych zmierzających do osiągnięcia celów Programu wraz harmonogramem, kosztami wdrażania Programu i organizacją zarządzania Programem

1.3. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. W dniu 15 marca 2010 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032".

Główne cele Programu to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele Programu będą realizowane sukcesywnie aż do roku 2032, w którym zakładane jest oczyszczenie kraju z azbestu.

Szacuje się, że na terenie kraju w 2008 r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest (w latach 2003-2008 usunięto ok. 1 mln ton). Przyjęto, iż następujące ilości odpadów zawierających azbest zostaną wycofane z użytkowania w kolejnych latach:

- 2009–2012 około 28% odpadów (4 mln ton),
- 2013–2022 około 35% odpadów (5,1 mln ton),
- 2023–2032 około 37% odpadów (5,4 mln ton).

Program tworzy nowe możliwości, m.in.:

- składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
- wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
- pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Ponadto Program przewiduje:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,

- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.

1.4. Wojewódzki program usuwania azbestu na lata 2009-2032

Celem Wojewódzkiego programu usuwania azbestu na lata 2009-2032 jest:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko,

Ogólnym zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest, zatem w programie ujęto:

- a) ilość wyrobów oraz ich rozmieszczenie na terenie województwa w układzie gmin i powiatów,
- b) wskazanie najbardziej newralgicznych miejsc ze względu na największą ilość występujących wyrobów zawierających azbest, a co za tym idzie największe zagrożenie zdrowia człowieka,
- c) przewidywaną ilość odpadów azbestowych do składowania oraz konieczną pojemność składowisk w celu unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest
- d) propozycje działań organizacyjnych i inwestycyjnych zmierzających do osiągnięcia celów Programu wraz z harmonogramem ich wdrażania,
- e) oszacowanie kosztów oraz analiza możliwości pozyskania środków finansowych na realizację programu.

1.5. Zakładka tematyczna

Zakładka znajduje się na stronie: www.lubaczow.powiat.pl/azbest/ i zawiera następujące informacje o tematyce azbestowej:

- 1) informacje o azbeście;
- 2) akty prawne dotyczące azbestu;
- 3) Powiatowy Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Lubaczowskiego na lata 2013-2032;
- 4) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2018 rok;
- 5) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2017 rok;
- 6) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2016 rok;
- 7) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za 2015 rok;
- 8) Raport o wynikach realizacji Powiatowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest za lata 2013-2014;
- 9) Wydarzenia dotyczące azbestu;
- 10) Wydawnictwa związane z azbestem;
- 11) Źródła dofinansowania usuwania azbestu;
- 12) Baza azbestowa – istota funkcjonowania.

II. Szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzkie

Zagrożenie dla zdrowia mieszkańców wynika z nagromadzenia na obszarze całego kraju różnego typu materiałów zawierających azbest, w tym stosunkowo duże ilości najbardziej groźnego dla zdrowia – azbestu niebieskiego. Odpady azbestowo – cementowe stanowiące niegdyś bardzo cenny surowiec wykorzystywany szeroko przez mieszkańców stanowią obecnie istotne źródło emisji pyłu. Odpady te zastosowane do utwardzania podwórek, podjazdów, dróg uległy zużyciu i degradacji pod wpływem warunków atmosferycznych, co jest przyczyną uwalniania się włókien azbestu do powietrza atmosferycznego. Obecność azbestu stwierdzono również w wodzie, napojach i pokarmach, jednak jak donosi Raport Państwowego Zakładu Higieny z dn. 30.06.2000r. nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Dlatego zastępowanie rur azbestowo – cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

Wszystkie gatunki azbestu są rakotwórcze dla ludzi w przypadku gdy jest on wdychany. Okres utajnionej choroby nowotworowej wywołanej wdychaniem azbestu wynosi 15 – 20 lat. Włókna nie są widoczne w mikroskopie optycznym, gdyż mają zwykle średnice mniejsze od długości fali światła widzialnego. Od rodzaju włókien zależy bezpośrednio jego toksyczność. Większe włókna w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych skąd są usuwane przez rzęski, włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy. Najbardziej niebezpieczne są włókna długie ($>5\mu\text{m}$), ale cienkie ($<3\mu\text{m}$), przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się w płuca gdzie pozostają i w wyniku wieloletniego drażnienia komórek wywołują choroby. Trwałość oraz zdolność gromadzenia się w płucach włókien azbestowych powoduje ciężkie formy chorób płuc oraz opłucnej i otrzewnej.

Najbardziej narażeni na choroby wywoływane pracą z azbestem są pracownicy: stoczni, przemysłu chemicznego, tytoniowego, tekstylnego oraz zatrudnieni w kopalni azbestu, w budownictwie i przy produkcji materiałów ogniotrwałych. Zanieczyszczenie powodujące choroby zawodowe, spotykane w przemyśle i przy pracach z azbestem, to kilkaset tysięcy włókien w 1 m^3 powietrza.

Narażenie zawodowe na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób: pylicy azbestowej, raka płuc, międzybłoniaka opłucnej lub otrzewnej. Jest ona także przyczyną zmian opłucnej w postaci zgrubień lub zwapnień. Ryzyko wystąpienia tych schorzeń związane jest ściśle z dawką pyłu, rodzajem azbestu i jest ono różne dla różnych technologii przetwórstwa.

III. Klasyfikacja wyrobów azbestowych

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościowa wyrobu.

Klasa I - wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m³ definiowane jako „miękkie” (słabo spoiście) zawierające powyżej 20% azbestu i małą ilość lepiszcza. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia stwarzając poważne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu takie jak, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe oraz materiały i wykładziny cierne.

Klasa II - wyroby o gęstości objętościowej większej niż 1000 kg/m³ definiowane jako „twarde” zawierające poniżej 20% azbestu. Włókna azbestowe w tych wyrobach są mocno związane i nawet w przypadku mechanicznego uszkodzenia materiału w stosunkowo niewielkiej ilości przedostają się do otoczenia. Wyroby „twarde” są odporne na destrukcje, a duże niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska i zagrożenia zdrowia ludzkiego występuje przy ich obróbce mechanicznej (ciecie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Do tej klasy wyrobów zaliczane są między innymi: powszechnie stosowane płyty azbestowo – cementowe faliste, płyty „karo” oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym. W znacznie mniejszych ilościach stosowane były inne wyroby azbestowo – cementowe, w postaci rur służących do wykonywania instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych czy kominów i zsypów.

Tabela 1. Charakterystyka wyrobów zawierających azbest z podziałem na klasy

Charakterystyka	Właściwości	Rodzaj wyrobu i zastosowanie
KLASA I		
Obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m ³ , definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu	Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia.	Masy azbestowo – natryskowe: izolacja ognioochronna konstrukcji stalowych przegród budowlanych, izolacja akustyczna obiektów użyteczności publicznej.
		Sznury: piece przemysłowe wraz z kanałami spalin, nagrzewnice, rekuperatory, kominy przemysłowe

		<p>Tektura azbestowa: izolacja termiczna i uszczelnienia w instalacjach przemysłowych, aparaturze kontrolno – pomiarowej i laboratoryjnej</p>
		<p>Płyty azbestowo – kauczukowe: uszczelnianie urządzeń przemysłowych pracujących w środowisku agresywnym</p>
Charakterystyka	Właściwości	Rodzaj wyrobu i zastosowanie
KLASA I		
<p>Obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m³, definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu</p>	<p>Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia.</p>	<p>Masy azbestowo – natryskowe: izolacja ognioochronna konstrukcji stalowych przegród budowlanych, izolacja akustyczna obiektów użyteczności publicznej.</p>
		<p>Sznury: piece przemysłowe wraz z kanałami spalin, nagrzewnice, rekuperatory, kominy przemysłowe</p>
		<p>Tektura azbestowa: izolacja termiczna i uszczelnienia w instalacjach przemysłowych, aparaturze kontrolno – pomiarowej i laboratoryjnej</p>
		<p>Płyty azbestowo – kauczukowe: uszczelnianie urządzeń przemysłowych pracujących w środowisku agresywnym</p>
		<p>Wyroby tekstylne z azbestu (koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury, rękawice i tkaniny azbestowe): ochrona pracowników</p>
		<p>Masa lub tektura azbestowa: drobne urządzenia w gospodarstwach domowych, np. żelazka, płytki kuchenne, piece akumulacyjne</p>
		<p>Materiały i wykładziny cierne zawierające azbest: hamulce i sprzęgła</p>

		Masy ognioodporne zawierające azbest: piece przemysłowe wraz z kanałami spalin
KLASA II		
<p>Obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu.</p>	<p>W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych.</p>	Płyty azbestowo – cementowe faliste i gąsiory: pokrycia dachowe, balkony
		Płyty azbestowo – cementowe płaskie prasowane: ściany osłonowe, ściany działowe, elewacje zewnętrzne, osłona ścian przewodów windowych, szybów wentylacyjnych i instalacyjnych, chłodnie kominowe, chłodnie wentylatorowe
		Płyty azbestowo – cementowe płaskie „karo”: pokrycia dachowe, elewacje zewnętrzne
		Płyty azbestowo – cementowe suchoformowane „kolorys”, „acekol” i inne: elewacje zewnętrzne, osłony kanałów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, ściany działowe
		Rury azbestowo – cementowe (bezcisnieniowe i ciśnieniowe): przewody kanalizacyjne i wodociągowe, rynny spustowe na śmieci, przewody kominowe
		Otuliny azbestowo – cementowe: izolacja urządzeń ciepłowniczych i innych przemysłowych
		Kształtki azbestowo – cementowe budowlane: przewody wentylacyjne, podokienniki, osłony rurociągów ciepłowniczych, osłony kanałów spalinowych i wentylacyjnych
		Kształtki azbestowo – cementowe elektroizolacyjne: przegrody izolacyjne w aparatach i urządzeniach elektrycznych

Właściwości azbestu zdecydowały o jego szerokim zastosowaniu w gospodarce i przemyśle. Najwięcej wyrobów zawierających azbest znalazło zastosowanie w budownictwie. Na podstawie danych z 2000r. ocenia się, że w obiektach budowlanych w Polsce jest ok. 15,4 mln Mg wyrobów zawierających azbest, z czego prawie 14,9 mln Mg to płyty azbestowo – cementowe faliste i płaskie, a 600 tys. Mg to rury azbestowo – cementowe w budownictwie ziemnym i mieszkaniowo – gospodarczym oraz w różnych instalacjach przemysłowych.

Produkcja płyt azbestowo – cementowych w Polsce została zakazana *Ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628 z 1997 r. i Nr 156 z 1998 r.)*. Zgodnie z ustawą w Polsce z dniem 28 września 1998 r. została całkowicie zakończona produkcja płyt azbestowo – cementowych, a wcześniej innych wyrobów zawierających azbest. Natomiast po 28 marca 1999 r. obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Wyjątek stanowią wyroby z zawartością azbestu, które nie posiadają jeszcze swoich zamienników ze względu na ekstremalne warunki pracy. Wykaz takich wyrobów zawarty jest w rozporządzeniach ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzania na polski obszar celny. Dotyczy to azbestu włóknistego sprowadzanego do diafragmy do elektrolizy przeponowej przy produkcji chloru i wyrobów azbestowo – kauczukowych.

IV. Baza azbestowa

Baza azbestowa (www.bazaazbestowa.gov.pl) to narzędzie informatyczne do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, dostępne dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzanie i aktualizowanie danych w Bazie Azbestowej jest obowiązkiem każdego wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a także marszałka województwa.

Dane wprowadzane do Bazy Azbestowej pochodzą od właścicieli i użytkowników nieruchomości, na których są wykorzystywane wyroby zawierające azbest. Aktualne dane z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest są podstawą do ubiegania się o środki finansowe na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Wypełniony formularz "Informacji o wyrobach zawierających azbest" należy złożyć do Urzędu Gminy (osoby fizyczne) lub Urzędu Marszałkowskiego (osoby prawne).

Na stronie Bazy Azbestowej znajdują się również informacje dla wszystkich zainteresowanych tematyką bezpiecznego wycofywania z użytkowania wyrobów azbestowych:

- baza firm zajmujących się usuwaniem wyrobów azbestowych czyli tzw. eternitu,
- lista składowisk odpadów azbestowych,
- wykaz lokalnych i regionalnych programów usuwania azbestu,
- a także dane statystyczne oraz wykres aktywności gmin.

4.1. Portal GeoAzbest

GeoAzbest - Elektroniczny System Informacji Przestrzennej (ESIP) do monitorowania procesu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

GeoAzbest integruje dane z Bazy Azbestowej (BA) z danymi przestrzennymi. Celem działania Systemu Informacji Przestrzennej jest przetwarzanie danych, w których zawarte są informacje przestrzenne oraz towarzyszące im informacje opisowe o lokalizacjach użytkowania wyrobów zawierających azbest bądź składowania odpadów azbestowych.

System Informacji Przestrzennej umożliwia:

- gromadzenie usystematyzowanego zbioru danych na wybranych poziomach szczegółowości,
- obiektywną i kompleksową weryfikację przeprowadzonej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest,
- usprawnienie procesu podejmowania decyzji w oparciu o analizy opracowane na bazie precyzyjnych map cyfrowych i aktualnych danych,
- zwiększenie efektywności zarządzania procesem realizacji "Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032".

Rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie kraju w odniesieniu do poszczególnych województw i powiatów

Rozmieszczenie wyrobów azbestowych na terenie województw w odniesieniu do poszczególnych gmin

Ilość wyrobów zawierających azbest w odniesieniu do jednostek podstawowych

V. Składowanie odpadów azbestowych

Główną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych na terenie Polski jest ich składowanie. Przyjęto założenie składowania płyt pakowanych szczelnie w workach foliowych, a także w pakietach z tkaniny syntetycznej oraz odpadów w postaci kawałkowej w workach z tkaniny syntetycznej (tzw. big bag). Odpady mogą być deponowane jedynie na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do składowania odpadów azbestowych, na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione zostaną warunki techniczne dotyczące bezpiecznego składowania odpadów azbestowych.

Kwaterna do składowania wyłącznie odpadów niebezpiecznych powinna zostać wybudowana jako specjalnie wykonane zagłębienie terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się. Zagłębienie powinno zostać ukształtowane w formie trójkąta z podziałem na odpowiednią ilość kwater wydzielonych ścianami działowymi z gruntu rodzimego. Głębokość kwater powinna sięgać od 6 – 10 m. Głębokość składowania od 4 – 8 m. Nachylenie skarp składowiska powinno być wykonane w stosunku 1:1,5, zaś nachylenie skarp ziemnych ścian działowych w stosunku 1:1. W celu zabezpieczenia przed emisją pyłów powierzchnie każdej kolejnej warstwy odpadów przykrywa się folią lub warstwą gruntu. Po zakończeniu eksploatacji składowiska (na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia) należy wypełnić je ziemią do poziomu terenu. Wokół składowiska powinny zostać wykonane rowy opaskowe. Eksploatacja kolejnych kwater powinna następować metodą kroczącą, tzn. zamknięcie pierwszej kwatery powoduje rozpoczęcie eksploatacji drugiej. Dynamika składowania odpadów jest zmienna i zależna od uwarunkowań techniczno – ekonomicznych.

Na składowiskach zlokalizowanych w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu z zabezpieczonymi ścianami bocznymi mogą być składowane odpady azbestowe o kodach

Zgodnie z §19 ust. 1 pkt. 1 i 2 *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. poz. 523)*, przepisów tego rozporządzenia nie stosuje się do składowisk, na których składowane są odpady 17 06 01* i 17 06 05*. W związku z powyższym badanie wpływu składowiska na otoczenie wyznacza się w oparciu o prowadzenie monitoringu emisji

zanieczyszczeń atmosferycznych w zakresie emisji charakterystycznych, tj. prowadzenie okresowych pomiarów ilości włókien azbestowych z powierzchni składowiska.

Na mocy ustaleń z negocjacji akcesyjnych istniejące składowiska, które nie spełniają wymagań Dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów, powinny być zmodernizowane najpóźniej do 1 lipca 2012 roku. Nowe składowiska odpadów azbestowych powinny spełniać wymagania konstrukcyjne dyrektywy z chwilą ich zakładania.

5.1. Składowisko odpadów azbestowych w powiecie lubaczowskim

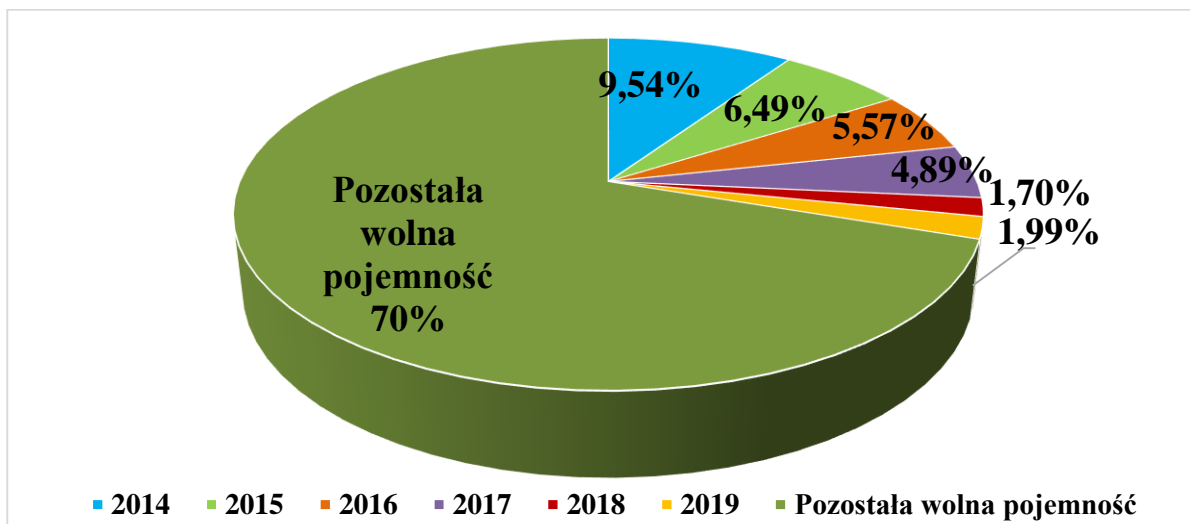
Na terenie powiatu lubaczowskiego od 2013 roku funkcjonuje składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym są składowane odpady azbestowe. Zarządcą składowiska jest Zakład Usług komunalnych i Rolniczych Sp. z o. o. ul Rynek 1, 37-630 Oleszyce w miejscowości Futory na działkach o nr ewid. 780/6, 2540/2, 2540/3 obręb Futory oraz działka o nr ewid. 1142/4 obręb Oleszyce Lubomierz.

W 2019 r. przyjęto **0,02Mg** odpadów o kodzie 17 06 01* (materiały izolacyjne zawierające azbest) oraz **79,85Mg** odpadów o kodzie 17 06 05* (materiały konstrukcyjne zawierające azbest).

Obecnie na składowisku zgromadzonych jest **1208,79Mg** wyrobów azbestowych, co stanowi **30,18 %** całkowitej pojemności kwatery azbestowej.

Tabela 2. Ilość odpadów azbestowych w Mg przyjętych do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2019.

Lp.	Rok przyjęcia azbestu	Ilość azbestu przekazanego na składowisko [Mg]
1.	2014	381,97
2.	2015	260,00
3.	2016	223,24
4.	2017	195,70
5.	2018	68,01
6.	2019	79,87
RAZEM		1208,79

Wykres 1. Procentowe zestawienie przyjętego azbestu do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2019.

VI. Zinwentaryzowane wyroby azbestowe na terenie poszczególnych gmin

Tabela 3. Zestawienie zinwentaryzowanych ilości wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym – stan po wykonanej inwentaryzacji

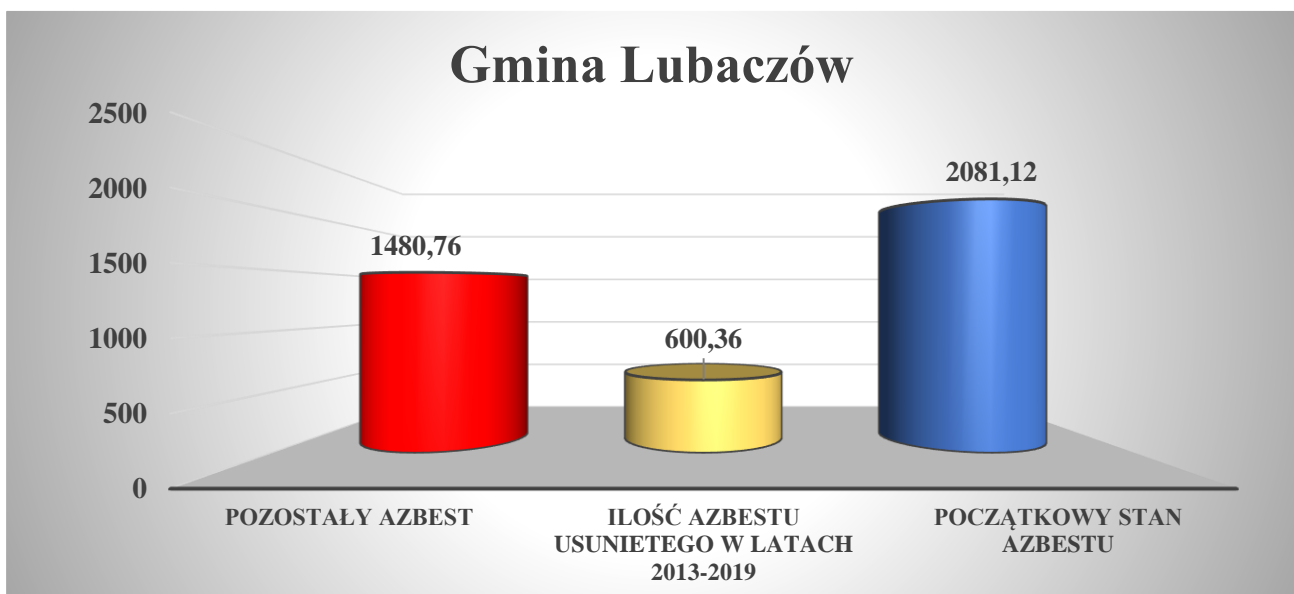
Lp.	Gmina	Ilość wyrobów azbestowych [Mg]	Rok inwentaryzacji	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów azbestowych [Mg/km ²]	Nr Uchwały
1.	Lubaczów	2 081,12	2012 r.	10,25	Uchwała Nr XXVII/265/2012 z dnia 30.11.2012
2.	Miejska Lubaczów	410,60	2015 r.	15,79	Uchwała Nr 84/XII/2015 z dnia 9 września 2015 r.
3.	Stary Dzików	1 867,52	2012 r.	11,97	Uchwała Nr 148/XXIII/2012 z dnia 28.11.2012 r.
4.	Wielkie Oczy	1 463,03	2013 r.	10,02	Uchwała Nr XXXI/54/2013 z dnia 5.12.2013 r.
5.	Oleszyce	1 412,03	2013 r.	9,29	Uchwała Nr XXXIX/222/13 z dnia 25.01.2013 r.
6.	Cieszanów	1 194,48	2014 r.	5,45	Uchwała Nr II/16/2014 z dnia 19.12.2014 r.
7.	Horyniec- Zdrój	1 223,05	2013 r.	6,02	Uchwała Nr 175/XXIX/2013 z dnia 28.02.2013 r.
8.	Narol	2 506,50	2013 r.	12,35	Uchwała Nr 230/XXVI/2013 z dnia 28 stycznia 2013 r.
Powiat lubaczowski		12 158,33	-	9,29	

VII. Wyniki realizacji programu w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego

Tabela 4. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Lubaczów

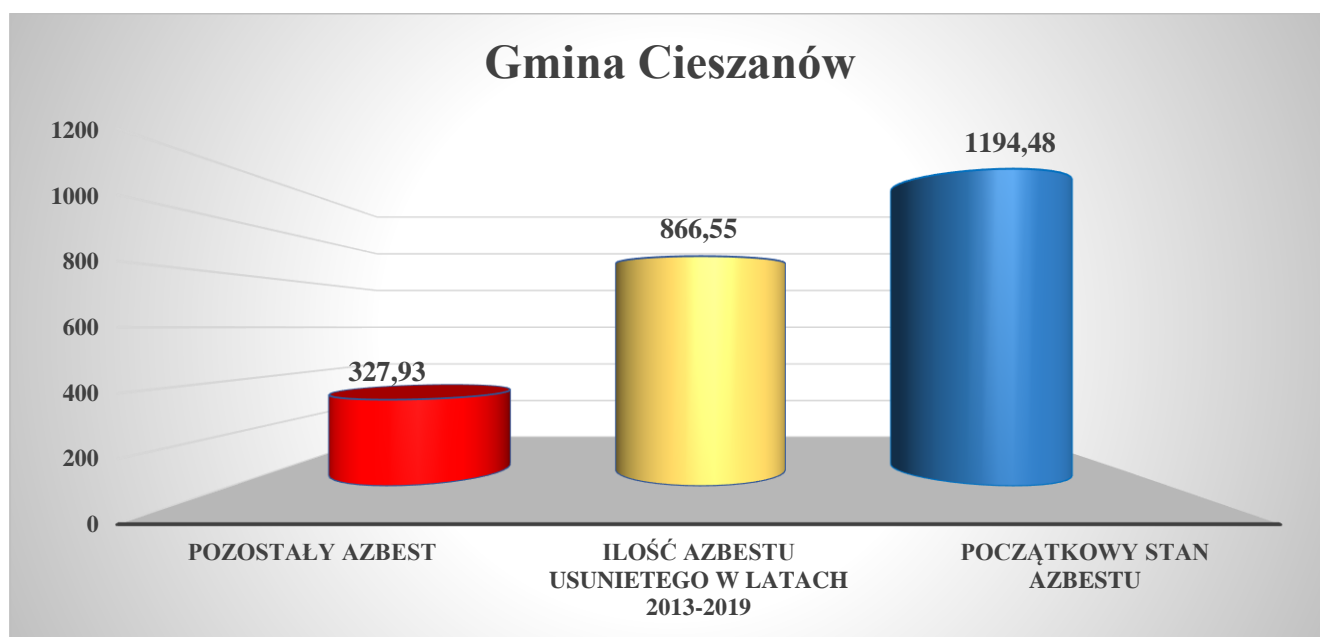
Lp.	Gmina	Lubaczów
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr XXVII/265/2012 Rady Gminy Lubaczów z dnia 30.11.2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Lubaczów na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	2081,12
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	85,29
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	19 000,00
	Środki WFOŚiGW	13 300,00
	Środki gminy	8 464,2
	Wkład mieszkańców	2 206,61
	RAZEM	42 970,81

Wykres 2. Stan realizacji usuwania azbestu na lata 2013-2019 w [Mg] na terenie gminy Lubaczów

Tabela 5. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Cieszanów

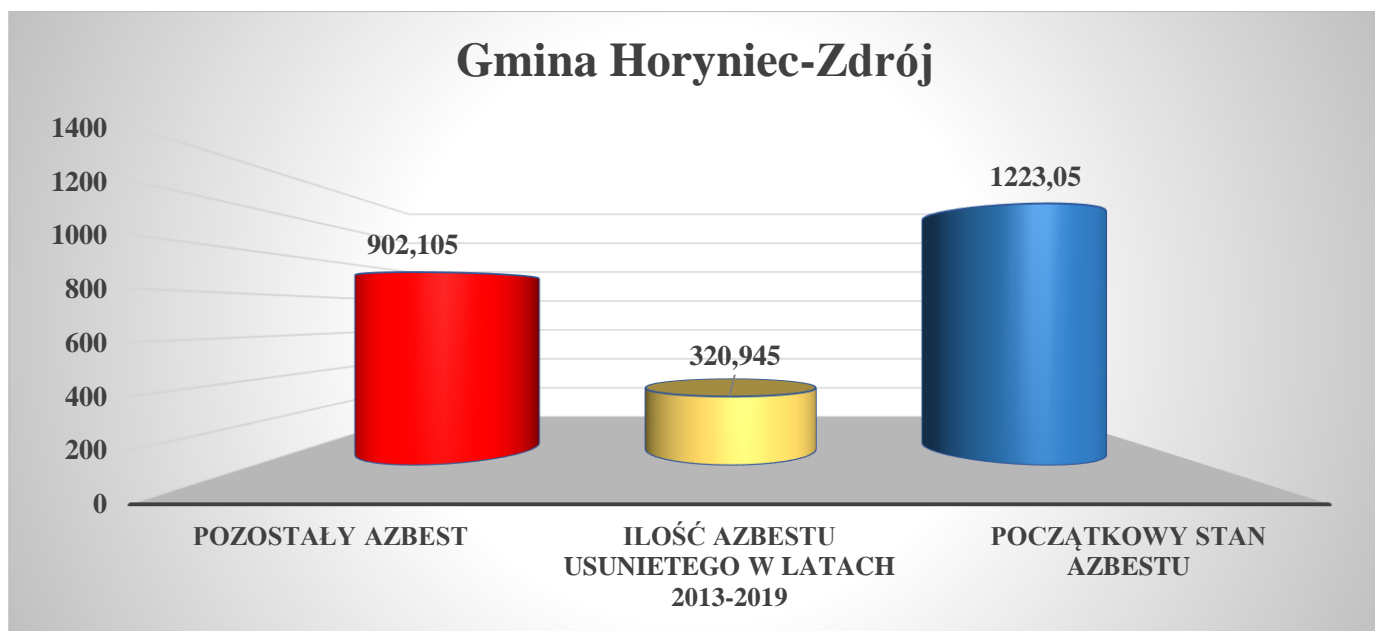
Lp.	Gmina	Cieszanów
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr II/16/2014 Rady z dnia 19.12.2014 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Lubaczów na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1194,48
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	111,111
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	31 199,97
	Środki WFOŚiGW	21 839,98
	Środki gminy	9359,99
	Wkład mieszkańców	0,0
	RAZEM	62 399,94

Wykres 3. Stan realizacji usuwania azbestu na lata 2013-2019 w [Mg] na terenie gminy Cieszanów

Tabela 6. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Horyniec-Zdrój

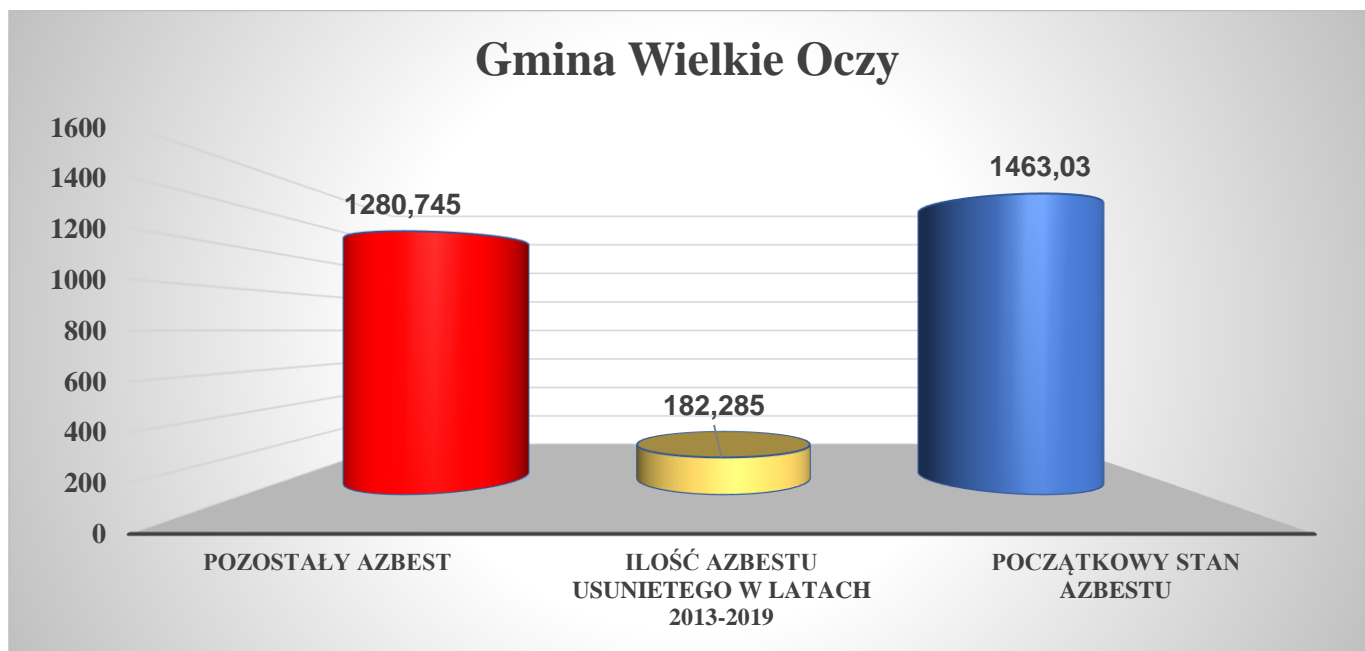
Lp.	Gmina	Horyniec Zdrój
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 175/XXIX/2013 z dnia 28.02.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Horyniec Zdrój na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1223,05
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	53,985
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	14 700,00
	Środki WFOŚiGW	10 290,00
	Środki gminy	12 790,86
	Wkład mieszkańców	0,00
	RAZEM	37 780,86

Wykres 4. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Horyniec-Zdrój

Tabela 7. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Wielkie Oczy

Lp.	Gmina	Wielkie Oczy
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr XXXI/54/2013 z dnia 5.12.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wielkie Oczy na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1 463,03
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	39,850
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	13 944,31
	Środki WFOŚiGW	9 761,02
	Środki gminy	0,00
	Wkład mieszkańców	4 183,29
	RAZEM	27 888,62

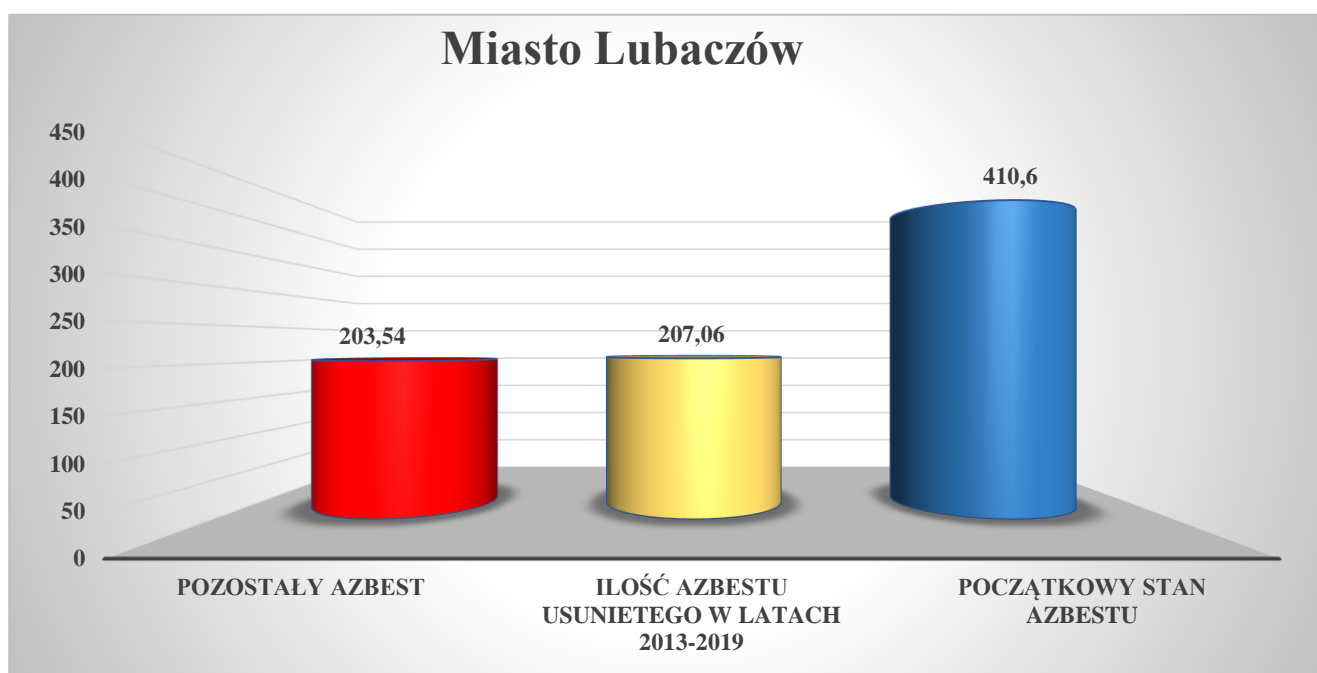

Wykres 5. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Wielkie Oczy

Tabela 8. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Miejska Lubaczów

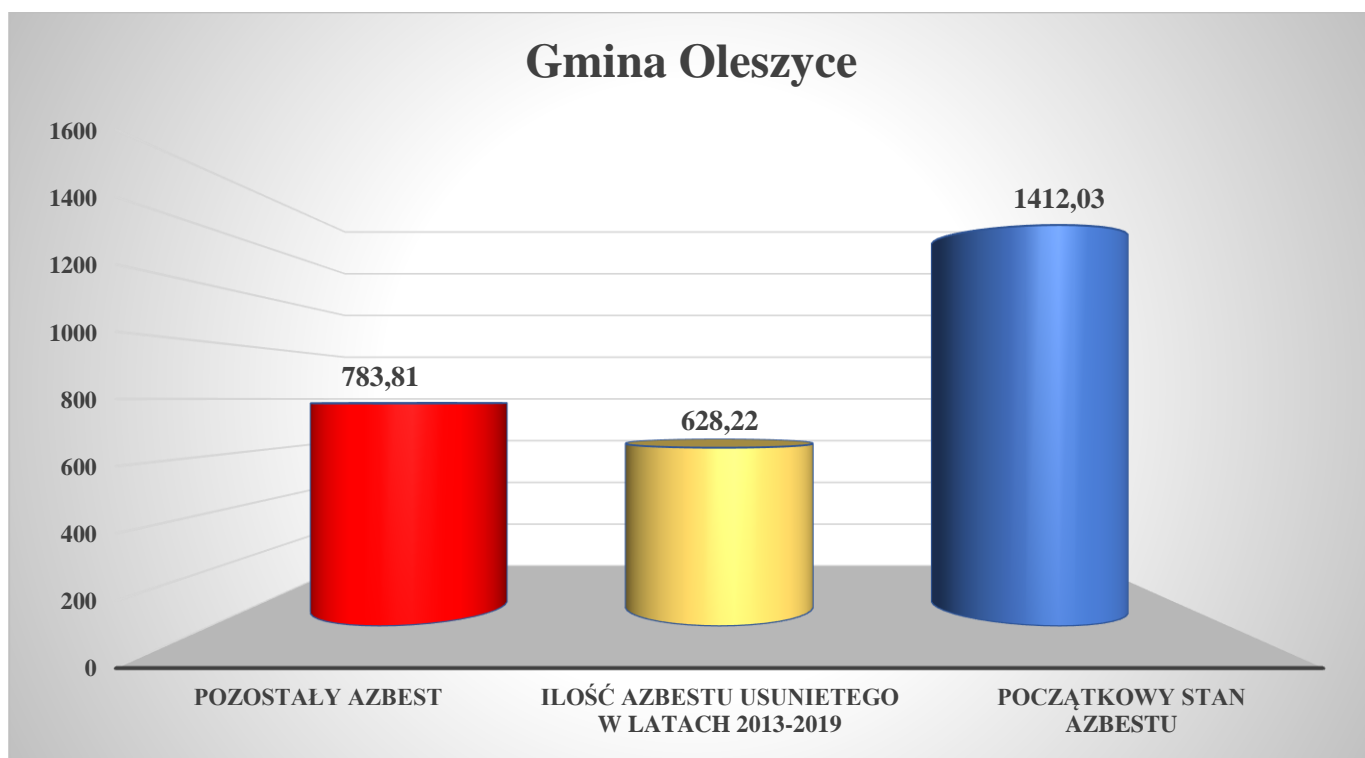
Lp.	Gmina	Miejska Lubaczów
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 84/XII/2015z dnia 9 września 2015r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta Lubaczów na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	410,6
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	24,00
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	8 398,08
	Środki WFOŚiGW	5 878,66
	Środki gminy	2 519,42
	Wkład mieszkańców	0,00
	RAZEM	16 796,16

Wykres 6. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Miejskiej Lubaczów

Tabela 9. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Oleszyce

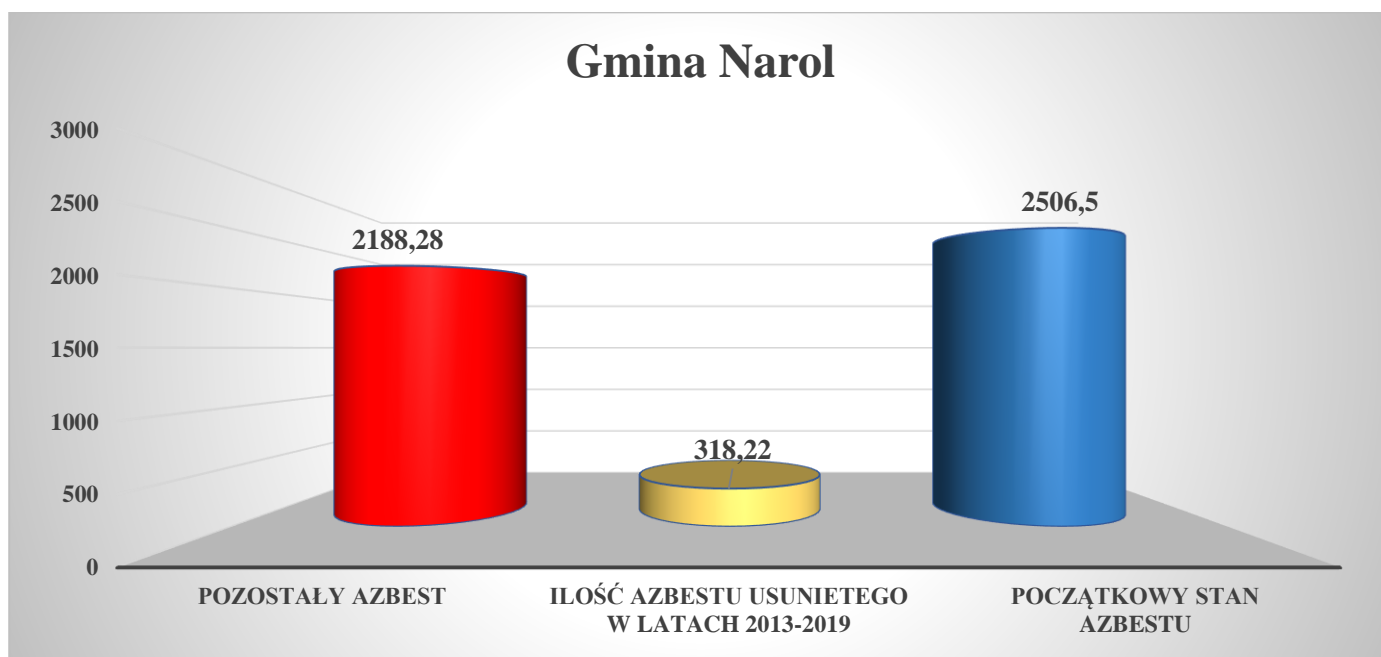
Lp.	Gmina	Oleszyce
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr XXXIX/222/13 z dnia 25.01.2013 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Oleszyce na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1 412,03
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	45,86
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	16 047,33
	Środki WFOŚiGW	11 233,13
	Środki gminy	32 094,66
	Wkład mieszkańców	0,00
	RAZEM	59 375,12

Wykres 7. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Oleszyce

Tabela 10. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Narol

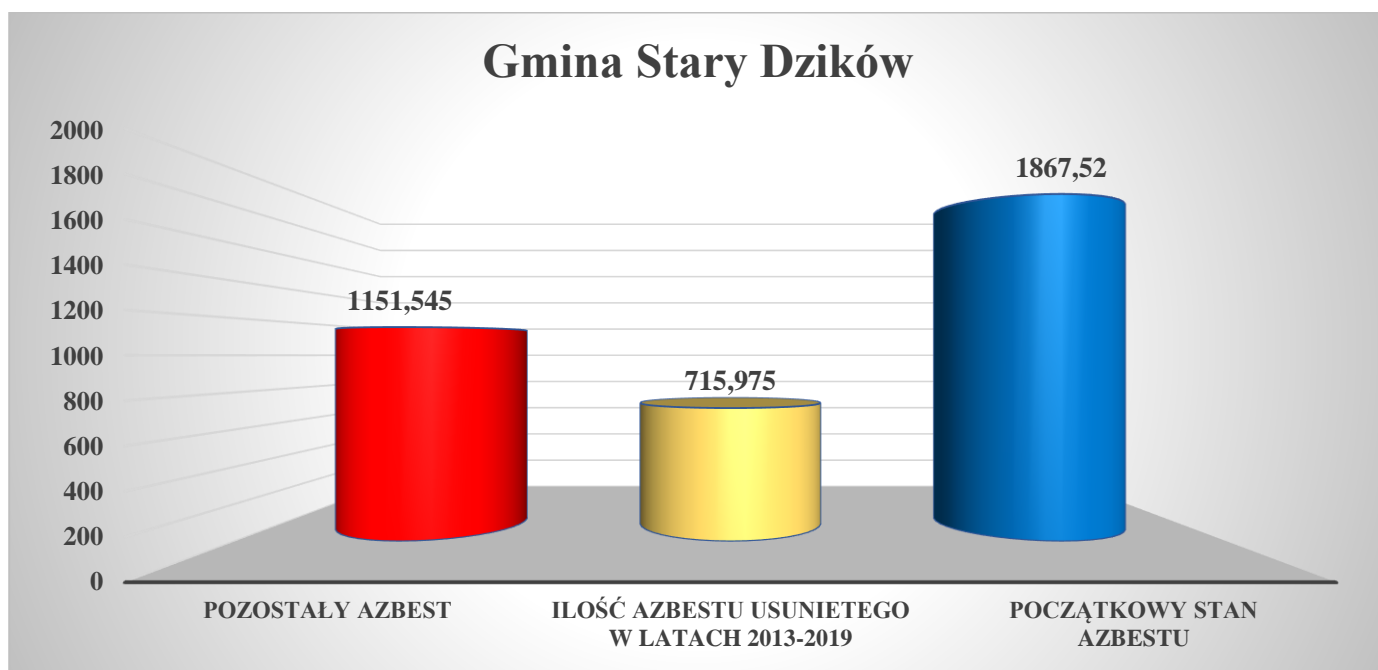
Lp.	Gmina	Narol
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 230/XXVI/2013 z dnia 28 stycznia 2013r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Narol na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	2 506,5
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	63,329
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	20 258,19
	Środki WFOŚiGW	14 180,74
	Środki gminy	0,00
	Wkład mieszkańców	6 077,46
	RAZEM	40 516,39

Wykres 8. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Narol

Tabela 11. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Stary Dzików

Lp.	Gmina	Stary Dzików
1.	Data podjęcia przez gminę uchwały	Uchwała Nr 148/XXIII/201z dnia 28.11.2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stary Dzików na lata 2012-2032”
2.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych w Mg	1 867,52
3.	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w Mg na terenie gminy w 2019r.	66,300
4.	Koszty operacji [zł]	2019r.
	Środki NFOŚiGW	21 302,19
	Środki WFOŚiGW	14 911,53
	Środki gminy	6 390,66
	Wkład mieszkańców	0,0
	RAZEM	42 604,38

Wykres 9. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Stary Dzików

Tabela 12. Zestawienie stanu wyrobów azbestowych po przeprowadzonej inwentaryzacji wraz z ilością usuniętego azbestu w latach 2013-2019 oraz ilością azbestu pozostałego do usunięcia w poszczególnych miejscowościach na terenie gmin powiatu lubaczowskiego

Lp.	Nazwa Gminy	Nazwa miejscowości	Ilość zinwentaryzowanego azbestu w [Mg]	Ilość azbestu pozostałego do usunięcia według stanu na grudzień 2019
1.	LUBACZÓW	Antoniki	40,72	19,9
		Bałaje, Mokrzyca	45,67	22,16
		Basznia Dolna	174,65	129,250
		Basznia Górna	94,45	72,4
		Borowa Góra	55,74	39,59
		Budomierz	65,18	57,930
		Dąbrowa	77,09	47,59
		Dąbków	51,03	22,35
		Hurcze	20,57	17,030
		Huta Kryształowa	81,35	78,550
		Karolówka	22,19	6,490
		Krowica Hołodowska	204,83	162,15
		Krowica Lasowa	70,15	70,150
		Krowica Sama	181,78	154,27
		Lisie Jamy	165,24	88,895
		Młodów	103,18	69,805
		Opaka	152,64	81,28
		Piastowo	23,02	20,620
		Podlesie	29,87	21,620
		Szczutków	58,22	20,385
		Tymce	42,41	37,68
		Wólka Krowicka	175,22	152,09
		Załuże	145,92	88,575
		RAZEM	2 081,12	1480,76
2.	MIEJSKA LUBACZÓW			
		RAZEM	410,60	203,54
3.	STARY DZIKÓW	Stary Dzików	513,54	310,625
		Nowy Dzików	235,86	167,32
		Moszczanica	236,54	103,24
		Cewków	625,59	420,81
		Ułazów	255,99	149,55

		RAZEM	1 867,52	1151,545
4.	WIELKIE OCZY	Bihale	111,37	92,75
		Kobylnica Ruska	141,90	124,085
		Kobylnica Wołoska	201,90	176,00
		Łukawiec	453,47	401,8
		Majdan Lipowiecki	68,69	57,58
		Potok Jaworowski	48,95	48,950
		Skolin	128,81	97,61
		Wielkie Oczy	189,20	167,11
		Wólka Żmijowska	18,53	18,530
		Żmijowiska	100,21	96,33
		RAZEM	1 463,03	1280,745
5.	OLESZYCE	Borchów	43,78	36,27
		Futory	122,76	88,27
		Lubomierz	67,77	0
		Nowa Grobla	108,35	87,93
		Oleszyce	190,68	38,07
		Stare Oleszyce	205,21	82,32
		Stare Sioło	223,20	186,13
		Sucha Wola	167,19	61,99
		Zalesie	283,09	202,83
				RAZEM
6.	CIESZANÓW	Chotylub	78,00	54,7
		Cieszanów	88,21	11,150
		Dachnów	181,98	18,32
		Folwarki	46,66	27,24
		Gorajec	107,49	0
		Kowalówka	42,13	13,44
		Niemstów	126,73	11,78
		Nowe Sioło	169,38	0,09
		Nowy Lubliniec	156,78	93,84
		Stary Lubliniec	178,00	92,03
		Żuków	19,12	5,34
				RAZEM
7.	HORYNIEC-ZDRÓJ	Dziewięcierz	100,27	92,88
		Horyniec-Zdrój	323,09	182,64
		Krzywe	14,96	10,760
		Monasterz	53,68	53,680
		Niwki Horynieckie	102,13	102,130
		Nowe Brusno	71,56	38,72
		Nowiny Horynieckie	22,88	22,43
		Podemszczyzna	114,22	97,91
		Polanka Horyniecka	28,66	15,200
Prusie	28,05			

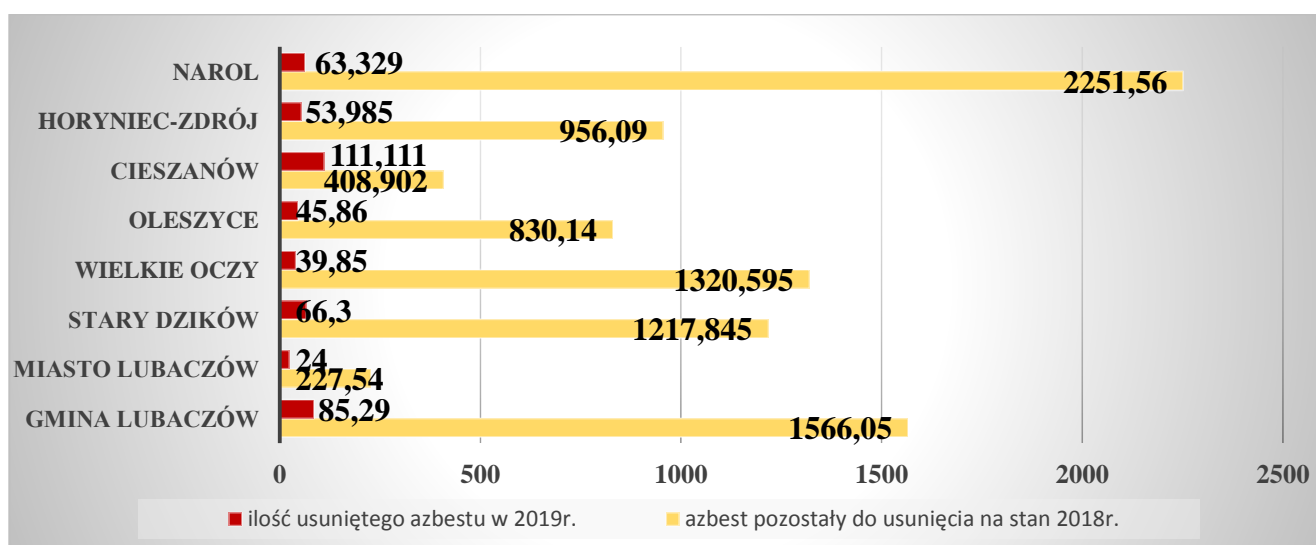
		Radruż	75,57	63,370
		Świdnica	35,20	18,68
		Werchrata	169,18	127,56
		Wólka Horyniecka	83,60	52,095
		RAZEM	1 223,05	902,105
8.	NAROL	Chlewiska	116,20	99,971
		Dębiny	92,30	86,354
		Huta Różaniecka	207,70	190,009
		Huta - Złomy	74,90	74,9
		Jędrzejówka	197,70	178,107
		Kadłubiska	54,00	46,307
		Lipie	96,20	93,39
		Lipisko	90,00	75,722
		Łówcza	271,80	257,535
		Łukawica	120,20	99,31
		Narol	339,90	264,955
		Narol-Wieś	205,60	183,728
		Płazów	173,30	158,545
		Podlesina	63,00	60,03
		Ruda Różaniecka	239,70	183,15
		Wola Wielka	164,00	136,267
				RAZEM

VIII. Podsumowanie

Reasumując, w 2019 roku w powiecie lubaczowskim usunięto **489,725 Mg** wyrobów azbestowych, co stanowi **4,03%**, ilości zinwentaryzowanej, najwięcej w gminie Cieszanów (111,111 Mg), a najmniej w gminie Miejskiej Lubaczów (24,0 Mg).

Tabela 13. Ilość wyrobów azbestowych usuniętych w 2019 roku w zestawieniu z kosztami ich usunięcia pozyskanymi ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkładem gmin i mieszkańców powiatu w [zł].

L.p.	Gminy powiatu lubaczowskiego	Ilość wyrobów azbest. usuniętych w 2019 r. w [Mg]	Środki NFOŚiGW, WFOŚiGW [zł]	Środki gmin [zł]	Wkład mieszkańców
1.	Lubaczów	85,29	32 300,00	8 464,2	2 206,61
2.	Miejska Lubaczów	24,0	14 276,74	2 519,42	0,00
3.	Stary Dzików	66,3	36 213,72	6 390,66	0,00
4.	Wielkie Oczy	39,85	23 705,33	0,00	4 183,29
5.	Oleszyce	45,86	27 280,46	32 094,66	0,00
6.	Cieszanów	111,111	53 039,95	9 359,99	0,00
7.	Horyniec-Zdrój	53,985	24 990,00	12 790,86	0,00
8.	Narol	63,329	34 438,93	0,00	6 077,46
RAZEM		489,725	246 245,13	71 619,79	12 467,36

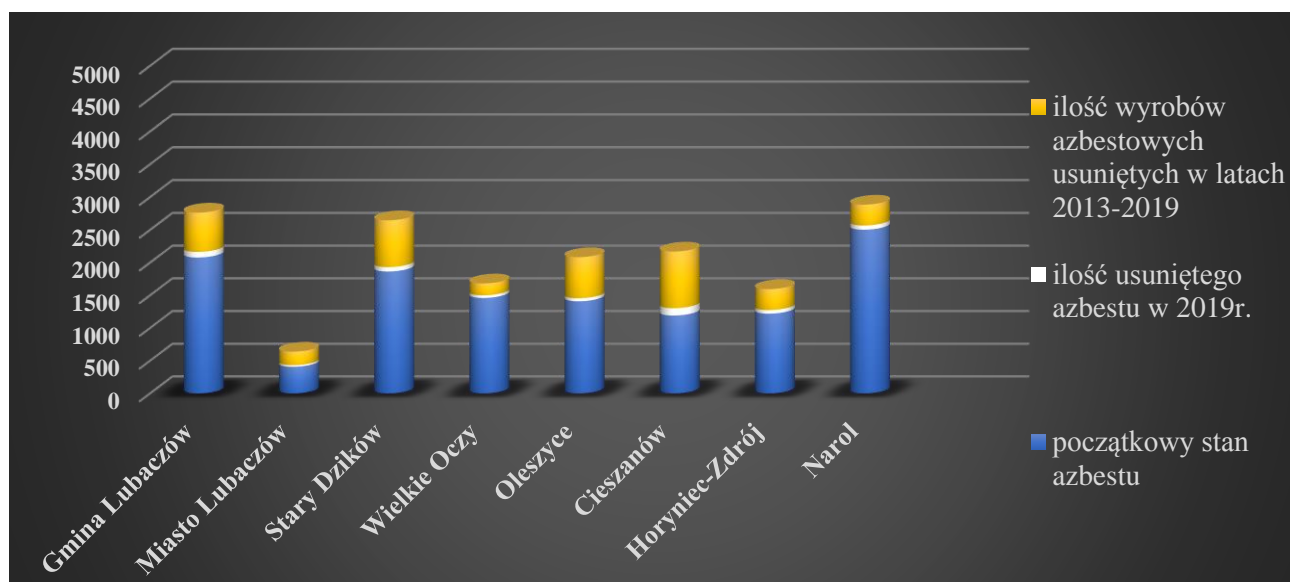
Wykres 10. Realizacja usuwania wyrobów azbestowych w 2019 r. w gminach powiatu lubaczowskiego w Mg

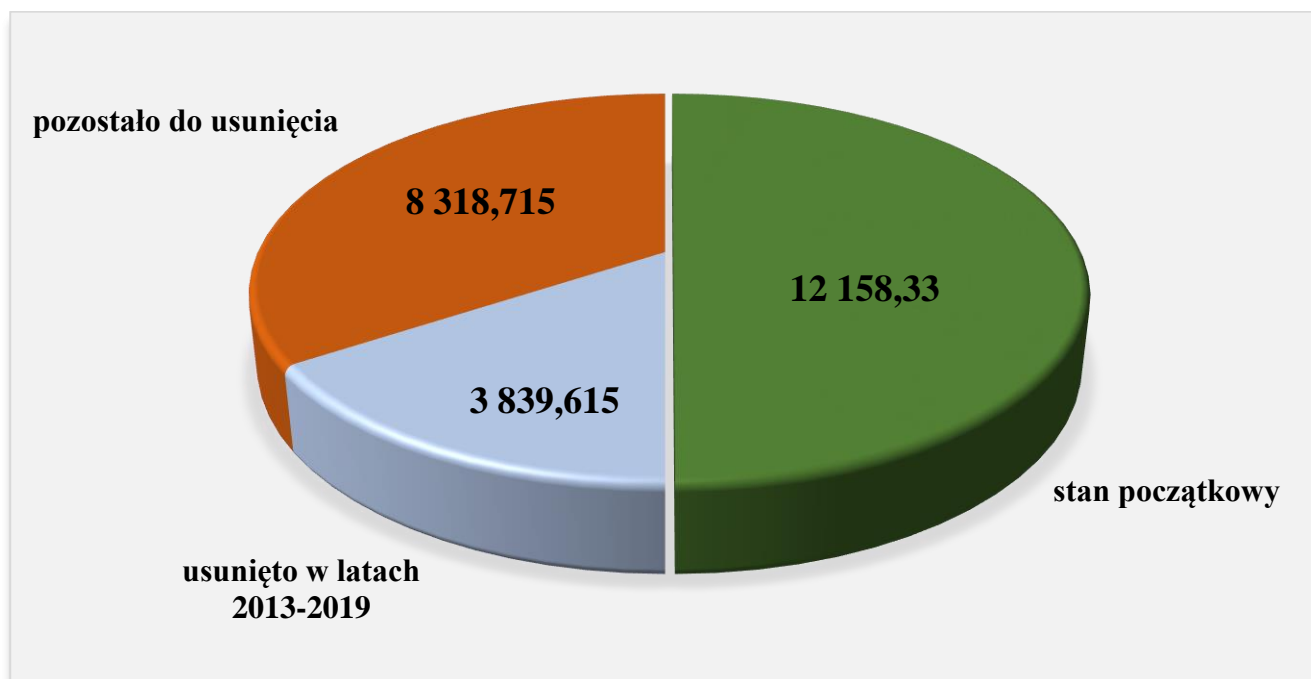
W latach 2013-2019 w powiecie lubaczowskim usunięto łącznie **3 869,615 Mg** azbestu (**31,82%**), najwięcej w Gminie Cieszanów 866,55 Mg (**72,55%**), a najmniej w Gminie Wielkie Oczy 182,285 Mg (**12,46%**).

Tabela 14. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2013-2019 i pozostałych do usunięcia w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego

L.p.	Nazwa gminy	Ilość zinventaryzowanych wyrobów azbestowych w [Mg]	Ilość wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2013-2019		Ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia	
			w [Mg]	w [%]	w [Mg]	w [%]
1.	Lubaczów	2 081,12	600,36	28,85	1480,76	71,15
2.	Miejska Lubaczów	410,60	207,06	50,43	203,54	49,57
3.	Stary Dzików	1 867,52	715,975	38,34	1151,545	61,66
4.	Wielkie Oczy	1 463,03	182,285	12,46	1280,745	87,54
5.	Oleszyce	1 412,03	628,22	44,49	783,81	55,51
6.	Cieszanów	1 194,48	866,55	72,55	327,93	27,45
7.	Horyniec-Zdrój	1 223,05	320,945	26,24	902,105	73,76
8.	Narol	2 506,50	318,22	12,70	2188,28	87,30
Razem		12 158,33	3839,615	31,82	8318,715	68,42

Wykres 11. Stan realizacji usuwania wyrobów azbestowych w latach 2013-2019 w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego w Mg

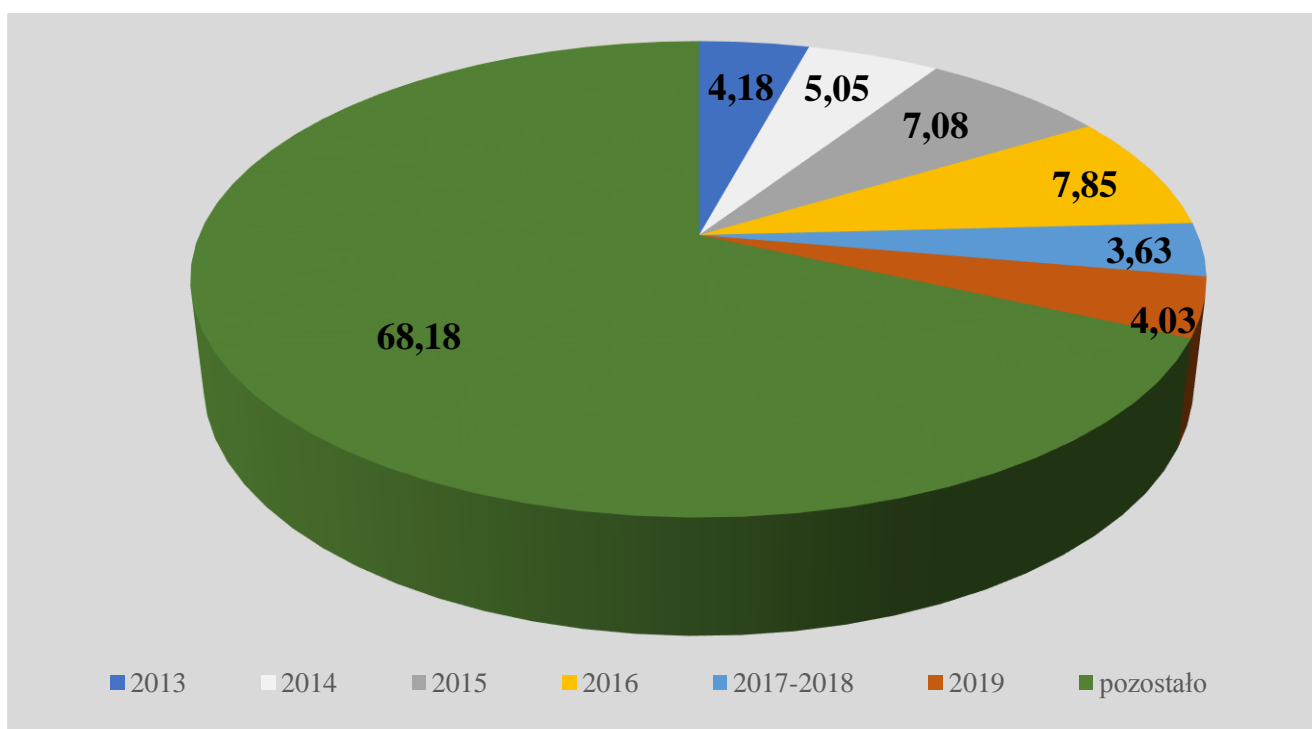
Wykres 12. Stan realizacji usuwania wyrobów azbestowych w latach 2013-2019 dla całego powiatu lubaczowskiego w [Mg]

Tabela 15. Łączne koszty usunięcia azbestu w latach 2013 – 2019 pozyskane ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkład gmin i mieszkańców powiatu lubaczowskiego w [zł]

L.p.	Gminy powiatu lubaczowskiego	Środki NFOŚiGW, WFOŚiGW [zł]	Środki gmin [zł]	Wkład mieszkańców
1.	Lubaczów	22 7602,8	33 046,17	14 383,66
2.	Miejska Lubaczów	69 278,71	16 143,28	27 663,53
3.	Stary Dzików	271 539,74	41 528,15	0
4.	Wielkie Oczy	78 609,13	24,43	9 033,83
5.	Oleszyce	343 182,32	38 100,34	0
6.	Cieszanów	368 399,5	20 852,21	39 968,77
7.	Horyniec-Zdrój	107 123,7	15 866,74	0
8.	Narol	115 433,42	76,74	13 354,48
RAZEM		1 581 169	165 638,06	104 404,3

Tabela 16. Aktualne zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w [Mg] na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym wraz ze wskaźnikami nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w [Mg/km²] – stan na grudzień 2019 r.

L.p.	Gminy powiatu lubaczowskiego	Ilość wyrobów azbestowych [Mg]	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest [Mg/km ²]
1.	Lubaczów	1480,76	7,29
2.	Miejska Lubaczów	203,54	7,91
3.	Stary Dzików	1151,545	7,39
4.	Wielkie Oczy	1280,745	8,76
5.	Oleszyce	783,81	5,16
6.	Cieszanów	327,93	1,49
7.	Horyniec-Zdrój	902,105	4,44
8.	Narol	2188,28	10,75
RAZEM		8318,715	6,36

Wykres 13. Procentowe zestawienie stanu realizacji usuwania azbestu na terenie powiatu lubaczowskiego w latach 2013-2019

XI. Spis tabel

Tabela 1. Charakterystyka wyrobów zawierających azbest z podziałem na klasy

Tabela 2. Ilość odpadów azbestowych w Mg przyjętych do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2019.

Tabela 3. Zestawienie zinwentaryzowanych ilości wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym – stan po wykonanej inwentaryzacji

Tabela 4. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Lubaczów

Tabela 5. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Cieszanów

Tabela 6. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Horyniec-Zdrój

Tabela 7. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Wielkie Oczy

Tabela 8. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Miejska Lubaczów

Tabela 9. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Oleszyce

Tabela 10. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Narol

Tabela 11. Dane dotyczące wyrobów azbestowych – gmina Stary Dzików

Tabela 12. Zestawienie stanu wyrobów azbestowych po przeprowadzonej inwentaryzacji wraz z ilością usuniętego azbestu w latach 2013-2019 oraz ilością azbestu pozostałego do usunięcia w poszczególnych miejscowościach na terenie gmin powiatu lubaczowskiego

Tabela 13. Ilość wyrobów azbestowych usuniętych w 2019 roku w zestawieniu z kosztami ich usunięcia pozyskanymi ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkładem gmin i mieszkańców powiatu w [zł].

Tabela 14. Zestawienie ilości wyrobów azbestowych usuniętych w latach 2013-2019 i pozostałych do usunięcia w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego

Tabela 15. Łączne koszty usunięcia azbestu w latach 2013 – 2019 pozyskane ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz wkład gmin i mieszkańców powiatu lubaczowskiego w [zł]

Tabela 16. Aktualne zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest w [Mg] na terenie powiatu lubaczowskiego w układzie gminnym wraz ze wskaźnikami nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w [Mg/km²] – stan na grudzień 2019 r.

IX. Spis wykresów

Wykres 1. Procentowe zestawienie przyjętego azbestu do kwatery azbestowej w latach 2014 – 2019.

Wykres 2. Stan realizacji usuwania azbestu na lata 2013-2019 w [Mg] na terenie gminy Lubaczów

Wykres 3. Stan realizacji usuwania azbestu na lata 2013-2019 w [Mg] na terenie gminy Cieszanów

Wykres 4. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Horyniec-Zdrój

Wykres 5. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Wielkie Oczy

Wykres 6. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Miejskiej Lubaczów

Wykres 7. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Oleszyce

Wykres 8. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Narol

Wykres 9. Stan realizacji usuwania azbestu w latach 2013–2019 w [Mg] na terenie gminy Stary Dzików

Wykres 10. Realizacja usuwania wyrobów azbestowych w 2019 r. w gminach powiatu lubaczowskiego w Mg

Wykres 11. Stan realizacji usuwania wyrobów azbestowych w latach 2013-2019 w poszczególnych gminach powiatu lubaczowskiego w Mg

Wykres 12. Stan realizacji usuwania wyrobów azbestowych w latach 2013-2019 dla całego powiatu lubaczowskiego w [Mg]

Wykres 13. Procentowe zestawienie stanu realizacji usuwania azbestu na terenie powiatu lubaczowskiego w latach 2013-2019